

Osavuositarkastus

Tammi-elokuu 2019

Sairaanhoitopiirin johtajan katsaus

Kuluva vuosi on ollut taloudellisesti vaikea. Vuonna 2018 syntyntä alijäämää joudutaan kattamaan jälkikannolla kunnilta samalla kun toimintaa ja käyttöaloutta sopeutetaan. Kuntatalouden kannalta on tultu ääriarajoille sen suhteen, miten kestävä kehitys on toteutettavissa.

KYSissä ja sairaanhoitopiirin hallintokeskuksessa aloitettiin helmikuussa yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut säästöjen löytämiseksi. Niiden tuloksena on paikallisella sopimisella ja osin vapaaehtoisilla toimilla saatu noin 5 M€:n henkilöstösäästöt sekä hankinnoissa eri keinoin yhteensä noin 3 M€:n sopeutus.

Rahoitusvajeen kuitenkin ollessa noin 20 M€:n suuruusluokkaa, tämä ei riitä tasapainottamaan taloutta. On mahdollista, että myös 2019 päätty alijäämäiseksi ja tarvitaan jatkotoimia.

Kuntayhtymän hallitus on päättänyt uudesta neuvotteluesityksestä arviolta 250 henkilötyöpanoksen pysyvistä vähentämisestä vuoden 2020 aikana, mikä suuruusluokaltaan vastaa vuosittaista vaihtumaa. Tätä koskevat neuvottelut käydään syksyn kuluessa.

Kulmakivinä ovat yhteistyössä Pohjois-Savon kuntien kanssa perustettu YHESSÄ-hanke ja kehittyvä KYSin erityisvastuualueen työnjako. Oikean työnjaon kautta työn teettämisen tarve yliopistosairaalassa saadaan laskemaan ja sopeuttamiset mahdollistuvat.

Pohjois-Savon erikoissairaanhoidon kustannukset ovat noin 20 % maan keskiarvoa korkeammat, vaikka tarvevakioituna maakunta kuluttaa prosentuaalisesti hieman keskiarvoa vähemmän. Tämä johtuu siitä, että palvelujen tarve Pohjois-Savossa on sairastavuusindeksin perusteella Suomen korkein. Perusterveydenhuollon osuutta ja hoitopolkuja kehitetään.

Tässä haasteellisessa tilanteessa kiitän lämpimästi henkilöstöä sitoutumisesta muutokseen ja talkoohen-
gestä!

Risto Miettunen

Tammi-elokuu 2019 lyhyesti

- Toiminnan volyymi on samalla tasolla tai laskenut lievästi edelliseen vuoteen verrattuna useimmissa mittareissa. Poikkeuksena toimenpiteiden määrä, joka on kasvanut 2% edellisestä vuodesta.
- Hoitotakuutilanne on selvästi edellistä vuotta parempi.
- Talouden tasapaino oli 4,0 M€ alijäämäinen, kun viime vuonna vastaavaan aikaan tulos oli 2,2 M€ ylijäämää.
- Nettotyöpanos on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna 68 työpanosta. Palkkakustannukset ovat nousseet 3,0 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Tuloslaskelma tammi-elokuu

1 000 €	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos-% 19/18	Tot.-% TA
Toimintatuotot	309 696	308 416	0,4	66,8
Myyntituotot	289 905	288 277	0,6	67,0
Maksutuotot	10 944	11 087	-1,3	64,7
Tuet ja avustukset	6 452	7 066	-8,7	65,3
Muut toimintatuotot	2 395	1 986	20,6	62,1
Valmistus omaan käyttöön	1 082	1 033	4,7	69,0
Toimintakulut	-296 970	-290 510	2,2	66,8
Henkilöstökulut	-158 759	-156 290	1,6	67,4
Palvelujen ostot	-76 654	-73 935	3,7	66,2
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-54 892	-53 319	3,0	67,1
Avustukset	-1			
Muut toimintakulut	-6 665	6 967	-195,7	58,0
TOIMINTAKATE	13 807	18 938	-27,1	66,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-544	147	-470,1	28,9
Korkotuotot	265	58	356,9	441,7
Muut rahoitustuotot	672	2 133	-68,5	44,8
Korkokulut	-1 463	-1 343	8,9	42,9
Muut rahoituskulut	-18	-702	-97,4	62,1
VUOSIKATE	13 264	19 085	-30,5	70,7
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutt.menoista	-17 313	-16 887	2,5	69,9
Satunnaiset erät	2	0		
Satunnaiset tuotot	2	0		
Satunnaiset kulut		0		
TILIKAUDEN TULOS	-4 048	2 198	-284,2	***
Poistoeron lisäys (-) tai vähenn.(+)	37	38	-2,6	
Varausten lisäys (-) tai vähenn.(+)		0		
Rahastojen lisäys (-) tai vähenn.(+)		0		
TILIKAUDEN YLI- (ALIJÄÄMÄ)	-4 011	2 237	-279,3	***

Potilas- ja asiakaslähtöisyys

Hoitoon pääsy Mittari	Tammi-elokuu		Muutos		TA	Tot,
	2018	2019	määrä	%	2019	%
Yli 6 kk jonottaneet (lkm)	187	27	-160	-85,6	0	**
Pkl-odotusajan ylitys	716	302	-414	-57,8	0	**
Lähteet yli 21 pv (%)	1,0	0,7	-0,3	-30,0	0	**

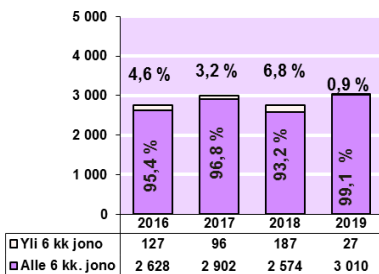
Hoitotakuu on alkuvuonna kohentunut vuoden takaisesta merkittävästi. Kesän lomista ja säästövapaista johtuvien runsaiden poisaolojen sekä osastojen ja poliklinikoiden sulkujen vuoksi hoitoa odottavia potilaita on kuitenkin enemmän kuin keväällä ja tilanne huonontunee syksyn mittaan. Elokuun lopussa yli 6 kk hoitoa odottavia oli 27 potilasta, kun vastaava luku oli vuosi sitten 187 potilasta.

Vastaavasti hoidon arviota yli 3 kk odottaneita potilaita oli elokuun lopussa 302, kesäaikana lisäys oli selvä kevään 64:stä potilaasta. Kuitenkin vuoden takaiseen tilanne oli merkittävästi parempi (elokuussa 2018 jonottaneita oli 716).

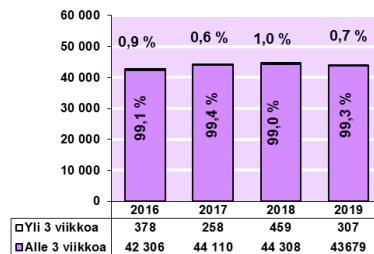
Hoitotakuun ylitys muodostuu erityisesti ortopedian ja silmätautien potilaista.

Lähteiden arviointi oli ylittänyt lain määräm 21 vrk määräajan 307 kertaa, vastaten 0,7 % lähteistä. Merkittävimmät ylitykset koskevat endokrinologiaa.

Hoitotakuujono
alle ja yli 6 kk (31.8.)

Käsitellyt lähteet
alle ja yli 3 viikkoa (31.8.)

Palvelujen toimivuus

Prosessien suorituskyky Mittari	Tammi-elokuu		Muutos		TA	Tot,
	2018	2019	määrä	%	2019	%
Hoitojaksot	28 381	28 462	81	0,3	43 545	65,4
Hoitopäivät	110 031	106 941	-3 090	-2,8	163 188	65,5
Hoitotusluokkien 4 ja 5 %-osuus kaikista hpv:istä	22,6	19,2	-3,4	-15,0	21,7	88,6
Leikkaukset	14 650	14 942	292	2,0	22 861	65,4
Avohoidon käynnit	343 619	336 540	-7 079	-2,1	514 225	65,4
Hoitotuksen kesto	3,94	3,77	0	-4,3	3,93	95,9
Lähteet	67 507	66 863	-644	-1,0	100 069	66,8
Laatukriteerit						
7-vuorokauden readmissio	2 925	2 724	-201	-6,9	6 387	42,6

Toiminta on ollut aktiivista. Hoitotaksojen määrän lisääntyminen on kesän osastotulku- jen jälkeen tasoittunut ja määrä on edellisen vuoden tasolla.

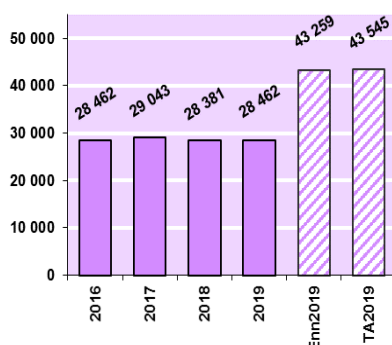
Leikkaukset ovat kesän supistuksista huolimatta lisääntyneet kahdella prosentilla (lisäys 292 leikkausta). Ennusteen mukaan leikkausten määrä tulee saavuttamaan talousarviossa esitetyn tavoitteen. Ilahduttavaa on, että erityisesti ulkokuntapotilaiden leikkaukset ovat lisääntyneet.

Avohoidon käynnit näyttivät keväällä lisääntyvän, mutta runsaiden kesäaikaisten poliklinikkatoiminnan supistusten vuoksi ne ovat nyt vähentyneet aikaisempaan vuoteen yli 7 000 käynnillä.

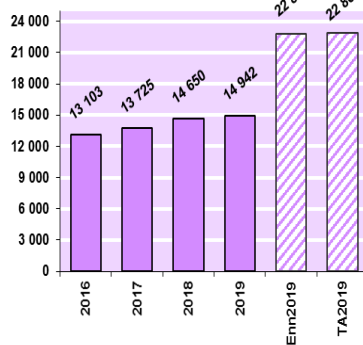
Hoitopäivien määrän vähentyminen on jatkunut.

Lähteiden määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Hoitotakso

Leikkaukset

Taloudellisuus ja tehokkuus

Talouden tasapaino	Tammi-elokuu		Muutos		TA	Tot,
Mittari (1000 €)	2018	2019	määrä	%	2019	%
Talouden tasapaino	2 237	-4 011	-6 248	-279,3	0	**
Toimintatuotot yhteensä	308 416	309 696	1 280	0,4	463 532	66,8
Jäsenkuntien maksuosuus	216 003	216 006	3	0,0	320 951	67,3
Ulkokuntamyyni	48 081	48 178	97	0,2	78 086	61,7
Toimintakulut yhteensä	290 510	296 970	6 460	2,2	444 450	66,8
Välittömät palkkamenot	125 022	128 778	3 756	3,0	190 697	67,5
Resurssien kohdentaminen						
Kuormitus klo 12 (%)	74,2	71,2	-3,0	-4,1	77,0	92,5
Leikkaussalien käyttöaste	63,0	65,0	2,0	3,2	72,0	90,3

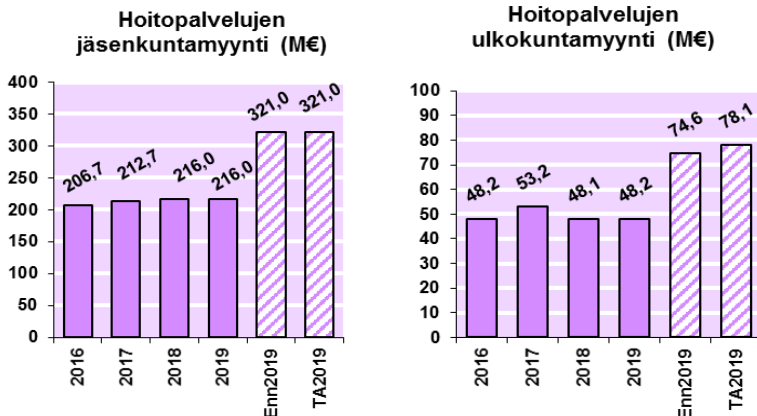
Tammi-elokuun taloudellinen tulos oli 4 M€ alijäämäinen, kun edellisvuonna vastaavana ajankohtana ylijäämä oli 2,2 M€. Koko vuoden tuloksen ennakoidaan olevan 14 - 18 M€ alijäämäinen. Potilasvakuutuksen muutokset tulevat vaikuttamaan olennaisesti tulokseen. Vaikutusta ei pystytä tässä vaiheessa ennustamaan.

Kuntalaskutus pyritään pitämään budjetoidussa määrässä. Ulkokuntamyyni on samalla tasolla kuin vuonna 2018 ja sen arvioidaan alittavan budjetin.

Toimintakulut tulevat ylittämään budjetin vuonna 2019.

Vuodelle 2019 budjetoituja satunnaisia tuottoja (5,9 M€) ei tulla saamaan.

Yleinen korkotaso on pysynyt alhaisena koko vuoden, joten KYSinkin korkomenot ovat pysyneet budjetissa.

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Motivaatio ja osaaminen	Tammi-elokuu		Muutos		TA	Tot,
Mittari	2018	2019	määrä	%	2019	%
Nettotyöpanos	3 187,1	3 119,0	-68,1	-2,1	3 183,7	98,0
Poissaolot	1 178,8	1 182,2	3,4	0,3	1 093,5	108,1
Lyhytaikaisten (alle 13 pv) sijaisten käyttö (1 000 €)	844,6	995,4	150,8	17,9	1 057,6	94,1
Tutkimus- ja opetustoiminta						
Tieteelliseen tutkimukseen käytetyt voimavarat (1000 €)	1 837,1	1 632,0	-205,1	-11,2	3 059,1	53,3

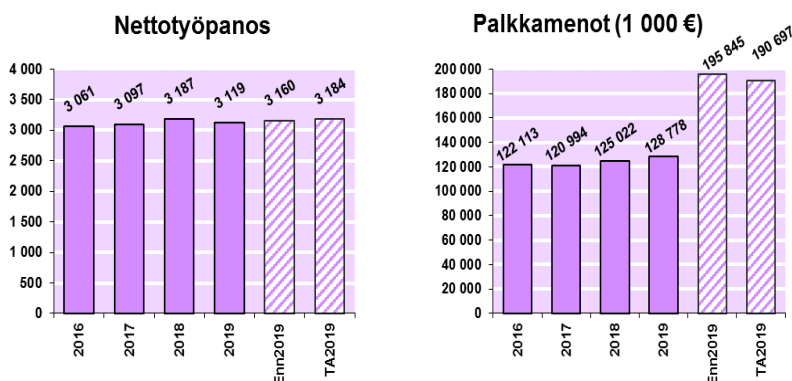
Nettotyöpanoksessa on alitusta edellisvuoteen verrattuna 68,1 nettotyöpanosta (ntp). Kesäajalla käytettiin hoitotyössä sijaisia reilu 70 vähemmän kuin vuonna 2018.

Poissaoloja on 3,4 ntp edellisvuotta enemmän. Suurimpia muutoksia poissaoloissa ovat vuosilomat +55,0 ntp, sairauslomat +18,4 ntp ja lakisääteiset vapaat -19,3 ntp.

Palkkamenojen osalta kasvua on 3,75 M€ edellisvuoteen verrattuna. Palkkamenojen ennustetaan ylittävän reilulla 5 M€:lla.

Palkkamenojen kasvusta osa selittyy 1.5.2018 yleiskorotuksella 1,25 %, 1.1.2019 järjestelyerällä 1,2 % ja 1.4.2019 yleiskorotuksella 1,0 %.

Lisäksi talousarvioon on arvioitu kikystä johtuen n. 2 M€ lomapalkkavelan kasvua. Siitä kirjataan jo 2019 ansaittu osuus vuoden vaihteessa lomapalkkavelaksi. Tämä on jaksotettu 1/12 osina toteumaan eli 1-8 osuus on 1 330 000 €, mikä kasvattaa palkkamenoja.

Palvelukeskusten tunnuslukuja tammi-elokuu 2019

	TASEYKSIKÖT			OPERATIIVINEN KESKUS			LÄÄKINNÄLLISTEN PALVELUJEN KESKUS		
	Tammi- elokuu 2019	TA2019	Tot. %	Tammi- elokuu 2019	TA2019	Tot. %	Tammi- elokuu 2019	TA2019	Tot. %
Potilas-/ asiakaslähtöisyys									
Yli 6 kk jonottaneet	8	0	**	16	0	**	3	0	**
Pkl-odotusajan ylitys	209	0	**	41	0	**	50	0	**
Lähetteet yli 21 pv. osuus (%)	0,42	0	**	0,16	0	**	1,6	0	**
Palvelujen toimivuus									
Hoitajaksot	8 791	14 141	62,2	7 710	11 861	65,0	5 201	7 737	67,2
Hoitopäivät	29 737	47 735	62,3	26 632	35 021	76,0	23 810	37 885	62,8
Leikkaukset	7 363	11 449	64,3	6 362	9 592	66,3	476	750	63,5
Avohoidon käynnit	54 680	83 686	65,3	82 145	134 054	61,3	108 763	151 355	71,9
Taloudellisuus ja tehokkuus €									
Tulot yhteensä	140 396	219 185	64,1	96 899	142 767	67,9	111 007	164 348	67,5
Menot yhteensä	145 644	216 543	67,3	98 701	145 387	67,9	111 510	162 872	68,5
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen									
Nettotyöpanos	708,2	713,3	99,3	650,8	685,9	94,9	601,6	609,6	99
	MIELENTERVEYS JA HYVINVOINTI			AKUUTTI			HOITOTYÖN PALVELUKESKUS		
	Tammi- elokuu 2019	TA2019	Tot. %	Tammi- elokuu 2019	TA2019	Tot. %	Tammi- elokuu 2019	TA2019	Tot. %
Potilas-/ asiakaslähtöisyys									
Yli 6 kk jonottaneet	0	0	**						
Pkl-odotusajan ylitys	2	0	**						
Lähetteet yli 21 pv. osuus (%)	0,33	0	**						
Palvelujen toimivuus									
Hoitajaksot	1 283	1 906	67,3	5 477	7 900	69			
Hoitopäivät	17 111	28 347	60,4	9 651	14 200	68			
Leikkaukset	703	1 070	65,7	38	0	**			
Avohoidon käynnit	62 005	100 130	61,9	28 947	45 000	64			
Taloudellisuus ja tehokkuus €									
Tulot yhteensä	26 164	39 519	66,2	37 239	57 976	64	33 150	49 531	66,9
Menot yhteensä	26 659	39 495	67,5	38 158	56 796	67	33 218	48 691	68,2
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen									
Nettotyöpanos	336,7	344,9	97,6	315,1	311,7	101	345,6	356,5	96,9